

Landet en Forening, der hedder Den personlige Friheds Værn. Denne Forening har sat sig som sin hovedsagelige Opgave at bekæmpe alt, hvad der hedder Kontrol med Spiritusforbruget. Den har paa et Møde i Aalborg den 23. April 1922 vedtaget en Resolution, hvori det udtrykkelig siges, at man gaar mod de bestaaende Restriktioner, fordi man ikke vil have, at Forbudspolitikken gennem disse skal faa en Fordel. Forbudspolitikken maa ikke tage de gældende Restriktioner til Indtægt, hvad man mener at Forbudspolitikken nu gør. Derfor skal Restriktionerne bort. Jeg tror, denne Forening tager fuldstændig fejl. Det fremgaar af, hvad jeg allerede har sagt, at det er min Opfattelse, at hvis disse Restriktioner falder bort, vil Forbudspolitikken faa Vind i Sejlene, fordi Nødvendigheden byder, at der saa ad anden Vej træffes Foranstaltninger mod Alkoholforbruget. Naar jeg er imod at gaa den Vej, som Indstillingen anbefaler, er det, fordi jeg ikke tror paa, at det er muligt ad denne Vej at naa til et for Befolkningen tilfredsstillende Resultat, men man vil faa en lang Periode, i hvilken man vil komme til at gøre sine bitre Erfaringer, inden man vender tilbage til det, som det er muligt at opnaa, nemlig ved Kontrolbestemmelser som dem, man her har, at fremme Ædrueligheden i vort Folk.

Jeg beklager mig over, at det konservative Folkeparti har rejst Spørgsmaalet nu umiddelbart efter, at man faktisk fra alle Sider ved Vedtagelsen om en Nedsættelse af Tillægsafgiften for Spiritus fastslog Restriktionernes Opretholdelse. Vi har den Bestemmelse, hvad jeg senere skal komme mere udførligt tilbage til, vedrørende Akvavit og Brændevin, at der kun maa produceres og bringes i Handelen 1 200 000 Liter à 100 pCt. om Aaret. Tillægsafgiften var tidligere 20 Kr.; den blev for nogle Maaneder siden med alle Partiernes Tilslutning her i Salen — der var nogle enkelte Medlemmer, der stemte imod, men i Virkeligheden var det med alle Partiernes Tilslutning — nedsat fra 20 til 15 Kr., og ved de Forhandlinger, der fandt Sted i Toldudvalget, før Forslaget bragtes herved i Salen, blev det fastslaaet, at man havde opretholdt Restriktionerne; og jeg tør sige, at der var mange, der vilde have taget et andet Standpunkt til Nedsættelsen af Tillægsafgiften, hvis de havde vidst, at man imod Forudsætningerne nogle faa Uger efter vilde komme og røre ved disse Restriktioner, som man faktisk ved denne Forhandling fastslog skulde være urørlige indtil

videre, idet man vilde se Tiden an og prøve paa, om man kunde gøre gode Erfaringer ved at opretholde de Restriktioner, man nu allerede havde skabt sig.

Indtil Aaret 1917 havde vi saa at sige fuld Frihed her i Landet med Hensyn til Indførsel af Spiritus, Produktion af Spiritus og Handel med Spiritus; vi havde nogle Skattebestemmelser og nogle enkelte andre svage Bestemmelser, der kunde gøre det muligt for Myndighederne at kontrollere Alkoholforbruget, men i det store og hele havde vi fuld Frihed. Der var Skat paa Spiritus, men den var indtil Krigen meget lav. Skatten var af gammel Dato. Allerede i forrige Aarhundredes Begyndelse havde vi Skat paa Brændevin; Forbruget var den Gang meget stort, og til Trods for, at Skatten var lav, indbragte den dog omtrent 800 000 Rdl. aarlig i Statskassen. I 1901 indbragte den egentlige Spiritusskat, Brændevinsskatten, noget over 3 Mill. Kr., i 1911 knap 4 Mill. Kr., i 1913—14 6½ Mill. Kr. Der konsumeredes meget betydelige Mængder Spiritus i disse Aar — i 1913 var Forbruget 9 Mill. Liter Spiritus à 100 pCt., altsaa helt bortset fra, hvad der blev drukket af udenlandsk Spiritus, som blev indført her til Landet, og af Øl —, men vi har jo ogsaa i mange Aar levet paa Teorien om den Lyksalighed, der kunde opstaa ved, at den fattige Mand fik en billig Snaps, saa det var ikke saa underligt, at Forbruget var stort. Ved Loven af 8. Juni 1912 fik vi en Forhøjelse, som androg 60 Ø. pr. Liter à 100 pCt. svarende til knap 20 Ø. pr. Helflaxe Akvavit eller Brændevin, og det var den gældende Afgift, indtil vi foretog den store Forhøjelse i Krigsaarene.

Denne store Forhøjelse nødvendigjordes, fordi det ikke længere var muligt at skaffe Raastoffer til den store Produktion. Vi kunde selvsagt ikke producere ubegrænsede Kvantiteter af Drikkespirit, naar vi ikke uden meget stort Besvær kunde faa det nødvendige til Brødet. Vi maatte nedsætte Produktionen til et Minimum af, hvad den tidligere var, men deraf fulgte naturnødvendigt, at vi maatte sætte Priserne i Vejret. Man har foreholdt den radikale Regering og ogsaa Socialdemokraterne, at vi var gaaet med til en urimelig høj Beskatning af Spiritus, men jeg maa bestemt hævde, at denne høje Beskatning, der fandt Sted i Krigsaarene, var en Nødvendighed. Det er ganske indlysende, at naar Produktionen blev begrænset til en Tiendedel, vilde, hvis Staten ikke havde taget en meget høj Afgift af den formindskede Mængde, der bragtes i Handelen, Følgen være blevet, at